# DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)
16. oktober 2003 *

I sag C-29/03,

**Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber** ved G. Braga da Cruz og C. Giolito, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

**Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC)**, privat foretagende med hjemsted i Lissabon (Portugal),

sagsøgt,

angående et søgsmål, som Kommissionen har anlagt i medfør af artikel 238 EF med påstand om tilbagebetaling af 62 236,65 EUR, som Kommissionen har udbetalt til sagsøgte i forbindelse med udførelsen af kontrakt nr. IN 10278I 20364/0, med tillæg af morarenter,

* Processprog: portugisisk.

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet, og dommerne F. Macken og J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer),

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 17. januar 2003 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af en voldgiftsbestemmelse på grundlag af artikel 238 EF anlagt sag mod det private forskningsforetagende Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC) (herefter »ITEC«) med påstand om tilbagebetaling af et beløb på 62 236,65 EUR i hovedstol, som Kommissionen inden for rammerne af kontrakt nr. IN 10278I 20364/0 (herefter »kontrakten«) har udbetalt som forskud, med 6 853,19 EUR i morarente på 6,28% opgjort den 31. december 2002 svarende til et samlet beløb på 69 089,84 EUR, hvortil skal lægges 10,71 EUR i rente pr. dag efter samme sats fra den 31. december 2002, til betaling sker.

## Sagens faktiske omstændigheder og de relevante retsregler

2 Den 18. december 1996 indgik Det Økonomiske Fællesskab ved Kommissionen kontrakten med ITEC, som koordinator for Associação Nacional de Formação Electrónica Industrial — ANFEI, Novageo, Lda, OCT-ON Campus Technology SA, Sodit SA og TMN-Telecomunicação Móveis Nacionais, SA.

3 I kontrakten var det bestemt, at der skulle iværksættes et forskningsprojekt ved benævnt »TRIO« ved hjælp af finansiel støtte fra Fællesskabet, inden for rammerne af Rådets beslutning 94/917/EF af 15. december 1994 om et særprogram for formidling og nyttiggørelse af resultater for forskning og teknologisk udvikling, herunder demonstration (1994-1998) (EFT L 361, s. 101).

4 I henhold til kontraktens artikel 2, stk. 1, var projektet af en varighed på 27 måneder at regne fra den 1. januar 1997.

5 I medfør af kontraktens artikel 3, stk. 1, forpligtede Kommissionen sig til at bidrage finansielt til den rette udførelse af projektet, hvis samlede støtteberettigede udgifter var blevet anslået til 1 338 740 ECU, og dette bidrag skulle i henhold til artikel 3, stk. 2, dække op til 50% af de samlede støtteberettigede udgifter eller i givet fald beløbe sig til 100% af de supplerende udgifter inden for et loft på 669 370 ECU.

6 I henhold til kontraktens artikel 4 skulle udbetalingen af Kommissionens bidrag ske på følgende måde:

— Et indledende forskud på 200 819 ECU skulle betales inden to måneder fra parternes endelige underskrivelse af kontrakten.

— Regelmæssige betalinger skulle foretages inden to måneder fra Kommissionens godkendelse af de foreløbige rapporter og opgørelserne over de afholdte udgifter, idet summen af det indledende forskud og de regelmæssige betalinger ikke måtte overstige 90% af Kommissionens finansielle bidrag til projektet.

— Den resterende del (10%) af Kommissionens samlede bidrag skulle betales inden to måneder fra Kommissionens godkendelse af den endelige rapport, det endelige dokument eller andre resultater, der skulle udarbejdes vedrørende projektet, og af den endelige opgørelse over de afholdte udgifter.

7 I kontraktens artikel 9, stk. 2.3, er det fastsat, at alle udbetalinger fra Kommissionen sker via projektkoordinatoren, som er forpligtet til straks at overføre det relevante beløb til modtagerkontrahenten.

8 Artikel 2, stk. 1, litra a), i bilag II til kontrakten bestemmer, at ITEC i sin egenskab af koordinator er Kommissionens eneste kontaktperson for så vidt angår fremsendelsen af alle dokumenter vedrørende kontrakten, ligesom ITEC forpligter sig til at afgive periodiske rapporter hver 12. måned og i løbet af den måned, der følger efter afslutningen af den periode, som de vedrører, samt en endelig rapport, der skal afgives inden to måneder efter kontraktens udløb.

9 Det fremgår af artikel 23, stk. 3, i bilag II til kontrakten, at kontrahenterne for det tilfælde, at det samlede finansielle bidrag til projektet er mindre end udbetalingernes samlede beløb, forpligtede sig til øjeblikkeligt at tilbagebetale Kommissionen differencen.

10 I henhold til artikel 7 i bilag II til kontrakten har parterne aftalt at indbringe enhver tvist om gyldigheden, udførslen og fortolkningen af kontrakten — der i medfør af dens artikel 10 er undergivet portugisisk ret — for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans.

11 I overensstemmelse med kontraktens bestemmelser har Kommissionen foretaget følgende udbetalinger til ITEC:

— 200 819 ECU i januar 1997 som indledende forskud

— 48 849,12 ECU i september 1997 efter indgivelsen den 31. juli 1997 af opgørelsen over de udgifter, der var blevet afholdt i perioden fra den 1. januar 1997 til den 30. juni 1997

— 152 592,58 ECU i april 1998 efter indgivelsen den 31. december 1997 af opgørelsen over de udgifter, der var blevet afholdt i perioden fra den 1. juli 1997 til den 31. december 1997

— 58 527,42 ECU i marts 1999 efter indgivelsen den 31. juli 1998 af opgørelsen over de udgifter, der var blevet afholdt i perioden fra den 1. januar 1998 til den 30. juni 1998.

12 Med henblik på at godtgøre berettigelsen af Kommissionens indledende forskud indgav ITEC følgende dokumenter:

— Den 31. januar 1999 afgav koordinator den fjerde periodiske rapport vedrørende perioden fra den 1. juli 1998 til den 31. december 1998, for hvilken periode Kommissionens bidrag udgjorde 33 339,59 ECU.

— Den 31. juli 1999 afgav koordinator den femte rapport vedrørende perioden fra den 1. januar 1999 til den 30. juni 1999, for hvilken periode Kommissionens bidrag udgjorde 68 988,13 ECU.

— Den 30. september 1999 afgav koordinator den endelige rapport, der indeholdt en opgørelse over de udgifter, der var afholdt i perioden fra den 1. juli 1999 til den 30. september 1999, for hvilken periode Kommissionens bidrag udgjorde 36 254,63 ECU.

13 Den 17. marts 2000 sendte Kommissionen en skrivelse til ITEC med krav om tilbagebetaling af 62 236,65 ECU, svarende til differencen mellem de 460 788,12 ECU, der faktisk var blevet udbetalt, og de 398 551,47 ECU, der skulle have udgjort Kommissionens samlede bidrag på grundlag af de opgørelser over afholdte udgifter, der var blevet fremlagt.

14 Den 13. februar 2001 tilstillede Kommissionen ITEC debitnota nr. 3240210406 på 62 236,65 EUR, der forfaldt til betaling den 31. marts 2001. Under rubrikken »betalingsbetingelser« anførte Kommissionen, at der efter denne dato skulle betales morarenter efter den sats, som Den Europæiske Centralbank anvendte for sine primære refinansieringstransaktioner i marts 2001, forhøjet med 1,5 procentpoint. Kommissionen sendte efterfølgende to rykkerskrivelser, henholdsvis den 14. maj og den 29. juni 2001.

15 Den 14. december 2001 sendte ITEC en telefax til Kommissionen, hvori ITEC gav udtryk for, at man var interesseret i at finde en løsning på problemet. Kommissionen svarede den 14. januar 2002, idet den gentog de beløb, der var udbetalt inden for rammerne af projektet, og grunden til, at den krævede det for meget modtagne beløb tilbagebetalt.

16 Da ITEC ikke efterkom denne anmodning, anlagde Kommissionen denne sag.

## Sagen for Domstolen

17 I henhold til artikel 238 EF og Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1) har Domstolen enekompetence til i medfør af en voldgiftsbestemmelse at træffe afgørelse om et søgsmål anlagt af en institution.

18 Kommissionens stævning er blevet forskriftsmæssigt forkyndt for ITEC. Da ITEC ikke har indgivet svarskrift inden for den fastsatte frist, har Kommissionen i overensstemmelse med artikel 94, stk. 1, i Domstolens procesreglement fremsat begæring om, at Domstolen afsiger dom efter Kommissionens påstand.

19 ITEC, som er lovligt indstævnt, har ikke indgivet svarskrift inden for den fastsatte frist som omhandlet i artikel 40, stk. 1, i Domstolens procesreglement. Domstolen må som følge heraf afsige udeblivelsesdom. Da der ikke er tvivl om, at sagen kan antages til realitetsbehandling, skal Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 94, stk. 2, undersøge, om sagsøgerens påstande forekommer begrundede.

20 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— ITEC tilpligtes at betale sagsøgeren 69 089,84 EUR, svarende til en hovedstol på 62 236,65 EUR og 6 853,19 EUR i morarenter påløbet indtil den 31. december 2002 efter en rentesats på 6,28%.

— ITEC tilpligtes at betale 10,71 EUR pr. dag i påløbne renter med samme rentesats fra den 31. januar 2002, og til fuld betaling sker.

— ITEC tilpligtes at betales sagens omkostninger.

**Tilbagebetaling af en del af forskuddet**

21 Det fremgår af artikel 23, stk. 3, i bilag II til kontrakten, at kontrahenterne for det tilfælde, at det samlede finansielle bidrag til projektet var mindre end udbetalingernes samlede beløb, var forpligtede til øjeblikkeligt at tilbagebetale Kommissionen differencen.

22 Det fremgår af de oplysninger, som Kommissionen har fremlagt, at ITEC på den ene side har modtaget et samlet beløb på 460 788,12 ECU, og at Kommissionens samlede bidrag — på baggrund af de forskellige opgørelser over afholdte udgifter, som ITEC har fremlagt — på den anden side kun skulle have været på 398 551,47 ECU, svarende til 50% af projektets samlede omkostninger.

23 Kommissionen bør derfor gives medhold for så vidt angår tilbagebetaling af det for meget udbetalte beløb på 62 236,65 ECU.

## Renterne

24 I den debitnota, der var udstedt til ITEC, havde Kommissionen præciseret, at den forfaldt til betaling den 31. marts 2001, og at der efter denne dato skulle betales morarenter efter den sats, som Den Europæiske Centralbank anvendte for sine primære refinansieringstransaktioner i marts 2001, forhøjet med 1,5 procentpoint.

25 Det må imidlertid konstateres, at det ikke er bestemt i artikel 23, stk. 3, i bilag II til kontrakten, at tilbagebetalingen af det beløb, som Kommissionen har udbetalt for meget til ITEC, skal tillægges morarenter.

26 I mangel af kontraktrenter og henset til, at kontrakten er underlagt portugisisk ret, skal artikel 806 i den portugisiske civile lovbog bringes i anvendelse. Af bestemmelsens stk. 1 og 2 fremgår henholdsvis, at »ved forpligtelser, der lyder på betaling af penge, udgøres erstatningen af renter, der løber fra det tidspunkt, hvor debitor modtager et påkrav om betaling«, og at »de renter, der skal betales, er de lovbestemte renter, medmindre [...] parterne har fastsat morarenter, der afviger herfra«.

27 Da Kommissionen har fremsat et påkrav om betaling til ITEC, har den krav på morarenter beregnet efter den lovbestemte portugisiske rentesats fra den 31. marts 2001.

28 I Portaria nr. 263/99 af 12. april 1999 (*Diário da República* I, serie B, nr. 85, af 12.4.1999, herefter »bekendtgørelse nr. 263/99«) er den lovbestemte rentesats fastsat til 7%. Denne rentesats er blevet ændret ved Portaria nr. 291/2003 af 8. april 2003 (*Diário da República* I, serie B, nr. 83, af 8.4.2003, herefter »bekendtgørelse nr. 291/2003«) til 4% fra den 1. maj 2003 at regne.

29 I overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1103/97 af 17. juni 1997 om visse bestemmelser vedrørende indførelsen af euroen (EFT L 162, s. 1) er henvisningen til ecuen erstattet med en henvisning til euroen i forholdet 1 EUR: 1 ECU.

30 Som følge heraf skal ITEC betale til Kommissionen 62 236,65 EUR med tillæg af morarenter efter den lovbestemte portugisiske sats beregnet i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 263/99 indtil den 30. april 2003 og i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 291/2003 fra den 1. maj 2003, og til betaling sker.

## Sagens omkostninger

31 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at ITEC tilpligtes at betale sagens omkostninger, og ITEC har tabt sagen, bør det pålægges ITEC at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

1) **Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC) betaler til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber 62 236,65 EUR med tillæg af morarenter efter den lovbestemte portugisiske sats beregnet i overensstemmelse med bestemmelserne i Portaria nr. 263/99 fra den 12. april 1999 indtil den 30. april 2003 og i overensstemmelse med bestemmelserne i nr. 291/2003 fra den 1. maj 2003, og til betaling sker.**

2) **Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC) betaler sagens omkostninger.**

Puissochet Macken Cunha Rodrigues

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. oktober 2003.

R. Grass V. Skouris

Justitssekretær Præsident